

Hart & Ziel

Henk van Hees

Friersdale: een uniek en succesvol missieproject

Een geweldig voorbeeld van diaconie

Ik ben op bezoek bij Henk van Hees (72) in Eemnes. Hij is, al meer dan 40 jaar, de voorzitter van de Stichting Friersdale Eemnes. Henk is geboren en getogen in Eemnes en er nooit meer weggegaan. Hij is blijvend verliefd op Eemnes. Hij heeft een enorme staat van dienst voor Eemnes en de geloofsgemeenschap van de H. Nicolaas Eemnes en spreekt met enorme bezieling en enthousiasme over Friersdale, het missieproject van missionaris, pater Wijnand van Wegen (86). Hieronder volgt de complete weergave van het interview.

Een grote liefde

Ik ben geboren en getogen in Eemnes, september 1947, dus ik word binnenkort 73. Ik ben er nooit weggegaan, ik ben verliefd op Eemnes en een grote liefde laat je niet in de steek. Ik volgde het middelbaar

onderwijs. Daarna heb ik de Aartsbisschoppelijke kweekschool Ludgerus in Hilversum gevolgd en daar ben ik als onderwijzer weggegaan. Na zes jaar in het basisonderwijs te hebben gewerkt, kreeg ik toch de kriebels om een eigen vak te doen. Ik ben lang vrijgezel geweest en kon dus heel veel dingen ondernemen. Ik ben toen gestopt met werken. Met 26 jaar ben ik weer gaan studeren aan de Universiteit Utrecht en daar heb ik Nederlandse taal- en letterkunde gestudeerd. Docent Nederlands geworden op het Sint Gregoriuscollege in Utrecht. Daar heb ik bijna dertig jaar met veel plezier gewerkt, als docent en als decaan.'

Sinterklaas

'Theater is een grote liefde van mij. Ik had ook een vaste toneelgroep. Jaarlijks verzorgden we een grote show in de stadsschouwburg van Utrecht. Ik ben op mijn 63e gestopt, maar daarna intensief verdergegaan met andere interesses, ook hier in de geloofsgemeenschap. De grote liefde voor Eemnes heeft zich geuit bijvoorbeeld in toneel. Ik zit hier al heel lang bij de toneelvereniging. Toen ik 28 was vroeg men mij als Sinterklaas voor de intocht. Dat is een grote hobby van mij geworden. Ik doe dit al 44 jaar. Dit jaar is het natuurlijk heel anders. Maar we gaan toch een intocht doen in Eemnes, hoe dan ook. Ik ben ook de Sinterklaas van Eemnes en bezocht vroeger scholen, nu nog clubs en particulieren. Verder ben ik betrokken bij de Historische Kring Eemnes en ik zit inmiddels 32 jaar in het bestuur. Maar zelf doe ik ook veel onderzoek in de historie. Ik vind het bijzonder leuk interviews te doen met oudere Eemnessers en met hen te praten. Ik publiceer veel en leg veel vast.'

Liturgie en theater

'Het begon allemaal op 8-jarige leeftijd. Ik werd gevraagd als misdienaar en dat vond ik zo weergaloos fantastisch! Daar heb ik erg van genoten. Vanaf dat moment raakte ik geboeid door de liturgie en wat eromheen zit. Liturgie en theater liggen dicht bij elkaar. Dat is mij altijd blijven boeien. Ik heb daarna altijd in de kerk meegeholpen. Ik kwam in de parochieraad terecht en heb het jongerenkoor opgericht. In die tijd heeft het jongerenkoor heel veel goede activiteiten kunnen doen. En via het koor ben ik bij Friersdale uitgekomen.

Op een gegeven moment werd onze pastoor ziek en werd parochianen gevraagd om mee te helpen voorgaan. Als de pastoor niet kon, dan moest hij hulp hebben. Zo ben ik eigenlijk al spelenderwijs voorgedaan en heb het zonder cursus in de praktijk geleerd. Heel boeiend vind ik dat. Ik doe het nog steeds en het is eigenlijk uitgebreid door het feit dat er minder priesters zijn en minder mogelijkheden. En wij zeggen hier in Eemnes: zolang we het kunnen bolwerken, blijven we ervoor vechten dat er elke zondag een viering in onze kerk is. Op die manier lukt het. Op dit moment hebben we een pgv-groep (parochianen gaan voor-groep), die bestaat uit tien dames en heren. Dus we kunnen goed afwisselen. We doen ook doordeweekse vieringen en met sommigen doe ik soms uitvaarten.'

Vergelijkbaar met René van Hal, locatie Soest.

'Ja, En René zit natuurlijk ook in de historie, bij de gilden. Als dat in Eemnes zou zijn, zou ik dat ook doen.' (*Henk lacht*)

Je hebt er nooit aan gedacht om diaken te worden?

'Ja, daar heb ik wel eens aan gedacht, maar ik deed al veel dingen en was veel weg. En ik ben pas getrouwd toen ik 40 was, met een collega van school. Een zoon gekregen, dus ja, dan moet je er thuis natuurlijk ook zijn. Daarom heb ik nee gezegd. En nu ben ik zover dat ik denk: ik heb zoveel in de praktijk geleerd dat het goed gaat. Ik coördineer de pgv-groep. Ik ben natuurlijk wel een beetje de oudere generatie, maar er zijn gelukkig veel jongeren bij. Op die manier kun je ervaring overdragen, dat vind ik ook wel heel boeiend. Toen de pastoor hier wegging, hebben we het een beetje anders ingedeeld.'

'Het beste pastoraat kun je momenteel doen bij een uitvaart'

Hoe groot is jullie geloofsgemeenschap?

'Ja, dat is moeilijk te zeggen. Kijk, ik ken heel veel mensen hier in Eemnes. Ik ben hier immers geboren en getogen. Je bent Sinterklaas, je zit overal in. Als je kijkt wat er zondags in de kerk zit. Voor de coronatijd, bij een gewone viering zo'n 120 mensen. Daaromheen hebben we een behoorlijke groep vrijwilligers, waar we enorm blij mee zijn. Dat zijn er ook wel zo'n honderd. Mensen die het kerkhof bijhouden, de tuin, koffie schenken, et cetera. Ik vind het wel mooi dat je allemaal met elkaar omgaat. Of je nu voorganger bent of schoonmaker, dat maakt bij ons allemaal geen bal uit. Je hebt gewoon leuk contact met elkaar. Maar er zijn natuurlijk heel veel mensen, die gaan niet meer naar de kerk. Ik ben er nog wel voor om, waar dat kan, hen erbij te betrekken. Dat zie je bij uitvaarten nog wel eens. Je ziet dan mensen die nooit komen. Het beste pastoraat kun je momenteel doen bij een uitvaart. Dus maak daar iets moois van. Doe daar iets goeds mee. We maken ook een momentje om de overledenen te herdenken. In de kerk, in een blad. Het was toch wel iemand van onze gemeenschap, ook al was die zondags niet meer in de kerk. Dat vind ik heel belangrijk. Wat je kan doen, dat doe je dan, zo stel ik mij op. Ik zeg tegen de locatieraad en de pastoraatsgroep: jullie weten mij te vinden. Dat is even de grote lijn.'

'Een goed stukje diaconie'

Het centrale thema in dit interview is Friersdale en de Stichting Friersdale Eemnes, die nauw verbonden zijn met elkaar. Daar ben je voorzitter van. Kun je hierover vertellen?

'Ik zit ook in het beraad diaconie. En ik vind dit een goed stukje diaconie. We hebben eigenlijk van oorsprong altijd een band gehad vanuit de kerk

met dit project in Afrika, omdat er een Eemnesser bij betrokken was die ik heel goed kende. Ik ben misdienaar geweest toen hij zijn eerste Heilige Mis hier deed. En dat was pater Wijnand van Wegen. En die hield ik gewoon in de gaten. Hij ging naar Zuid-Afrika als missionaris. Dat vond ik als jonge jongen wel iets bijzonders toen. En ik hoorde die verhalen. Het boeide mij. Dus toen hij wegging hebben een aantal Eemnessers gezegd: we maken een thuisfront om hem van hieruit te ondersteunen. Hij is in 1963 naar Zuid-Afrika vertrokken. In het thuisfront zat een aantal mannen op leeftijd. En wij waren jong. Ik heb het over het jongerenkoor. Op een gegeven moment zei ik bij het koor: kunnen we niet wat doen voor Friersdale. Dus we gingen her en der zingen en het geld dat we daarmee verdienden, zetten we in voor een project dat pater Van Wegen in Friersdale wilde gaan doen. Hij wilde een soort dorpshuis gaan bouwen.'

'Dat heeft mijn hart geraakt'

Toen hij daar begon, was daar helemaal niets?

'Pater Van Wegen leerde eerst korte tijd het vak in Rietpoort (*red.* een kleine nederzetting in de provincie West-Kaap). Het ligt recht boven Kaapstad, zo'n 700 kilometer in de richting van Namibië aan de Oranjerivier. Dat is ook de semi-woestijn, die daar begint, het gebied van de Namibwoestijn. Daar is leven, omdat de Oranjerivier een enorme rivier is, die heel veel water heeft. En de mensen daar wonen aan de rivier en leven ervan. Dat maakt het mogelijk om daar iets te doen. Dus pater Van Wegen kwam daar terecht en moest daar zelf alles opbouwen. Er was een klein kerkje, dat de pater vóór hem had neergezet en er was een schooltje met twee klaslokalen. Het was heel primitief. Hij zat er behoorlijk verlaten en hij kwam maar eens in de vijf jaar terug. Via via had ik contact met hem gekregen. En op een gegeven moment gaf hij aan dat het leuk zou zijn om tijdens zijn verlof in Nederland een speciale viering voor hem te hebben en dat we geld inzamelden voor projecten. En dat was het project van het dorpshuis.

Het is heel goed gegaan, we hebben veel geld binnengehaald. En de jongelui van het jongerenkoor maakten kennis met hem. En toen zei een aantal van de jongeren recht voor zijn raap: U gaat nu lekker naar huis met een grote zak geld, maar we weten verder helemaal niet wat daarmee gaat gebeuren. Dus wat doet u er eigenlijk precies mee en we willen wel controleren wat u doet. Toen zei hij meteen: Ik weet het goed gemaakt. Ik nodig jullie volgend jaar allemaal uit om naar mij toe te komen. Meen je dat echt? Ja, ja. Dat was in 1976. Ik had ook meteen zoiets, hartstikke leuk. Nou ja, je weet hoe het gaat met zo'n koor. Eerst wilden er twintig mee, uiteindelijk bleven er vier over die het echt deden. Met die vier ben ik gegaan. En ja, dat heeft mijn hart geraakt.

Allereerst moet je je voorstellen. Hij zit midden tussen die kleurlingmensen. Dat is een gebied, daar zit dat water. Je hebt daar boeren met een lap grond, vooral om daar wijnbouw op te doen. Dat kun je door middel van bevoeien dan nog doen. Degenen die daar wonen zijn

hoofdzakelijk kleurlingen, mensen van oorspronkelijk gemengd ras. Want die blanke boeren, die daar zo rond 1850 voor het eerst kwamen waren wel netjes getrouwd, maar hadden in hun vrije tijd spelletjes met de zwarte dienstbodes. Daar kwamen weer kleurlingkinderen van.'

'Dat zit nog op mijn netvlies: de armoe en de ellende'

'Zo is daar in die regio een hele grote groep kleurlingen. Mensen die eigenlijk uitschot zijn, want je bent niet blank en je bent niet zwart. Dus je bent niks. Je hoort nergens bij. Dat heeft mij heel erg geraakt. Hoe die mensen helemaal geen zelfgevoel of zelfbewustzijn hebben. Ze waren gelaten, dociel. Maar als ze onder elkaar waren, dan ging het prima. Dat was het leuke. We hebben daar vier weken gezeten en geleidelijk aan vergaten ze soms dat wij blanken waren. Want we waren overal bij. We hadden op een gegeven moment een feestavond; zoveel plezier als ze met elkaar hadden! En dat we daar deel van uit mochten maken! Dat was een wonderlijke ervaring. Voor ons was het bijzonder dat wij als gelijken werden gezien door hen. Terwijl wij dachten dat we als blanken heel veel hoger werden gezien. Daardoor kon je ook bij die mensen thuis komen. En dat zit nog op mijn netvlies; de armoe en de ellende. De mensen woonden in rieten hutjes of golfplaten huisjes. Die hadden dus een hoekje op de gronden van die wijnboeren. Daar werkten ze, daar woonden ze. Dat was hun hele leven.

Dan die kinderen, die gingen we 's morgens ophalen. Want het is een heel uitgestrekt gebied. Dus de pater zei: Ik wil ze allemaal zo veel mogelijk naar school hebben, maar als ik ze niet ophaal, dan komen ze niet. Hij had een vrachtwagen, daar hadden we al een keer geld voor ingezameld in Eemnes. En met die vrachtauto reed hij dan een hele grote ronde. Hij ging 's morgens al om half zes rijden om die kinderen allemaal naar school te krijgen.

Daar stonden ze met blote voetjes en het was winter daar. Brrrr. Ik weet nog wel. Ik had zo'n grote IJslandse trui, die was veel te wijd en er zat een groot gat in. De kleintjes vochten erom, dan kropen ze eronder en konden hun hoofdjes erdoorheen steken. Zo hadden ze het lekker warm. Het kan daar behoorlijk koud zijn in de winter. Het klimaat is zo, dat het in de zomer heel warm is door de woestijn. In juli en augustus is het daar winter. Overdag is het dan 22 à 23 graden Celsius en 's nachts kan het tot het vriespunt gaan. Dat was de situatie.'

'We zijn teruggegaan naar Nederland en hebben gezegd: Het is als eerste een ontzettende moeilijke job voor de pater. Hij is maar alleen en destijds had hij ook nog te maken met de apartheid. Hij werd door de blanke boeren met de nek aangekeken en voor de zwarte mensen was hij eigenlijk toch ook een blanke. Dus hij had het best moeilijk. We zijn toen gaan werken aan zijn sociale netwerk. En we hebben van de ouderen die hem hielpen, met hun instemming, het werk overgenomen. Het was zo'n situatie van een missionaris met een thuisfront. Er werd een stichting

thuisfront pater van Wegen opgericht, later de Stichting Friersdale Eemnes.

Toen zijn we van alles gaan organiseren hier. Niet alleen geld voor de projecten, waarmee hij bezig was, maar ook kledinginzamelingen, oudpapieracties, et cetera.

De kleurlingen hebben geen eigen taal, ze spreken Afrikaans. Daarom konden we goed communiceren met ze. Want het Nederlands en het Afrikaans liggen dicht tegen elkaar aan. Dat was goed voor het contact. En voor het verder uitbouwen van de school.

Ik ben later een paar keer terug geweest. Ik ga altijd de school in en lesjes geven. Dat kan, dat kun je daar doen. Ik spreek ook een beetje Afrikaans, dus ik kan er een aardige draai aan geven. Ja, dat was zo mooi. Maar in ieder geval, we hebben gezegd, we gaan ervoor staan, we gaan actievoeren. We zijn begonnen in 1977. Ik ben toen voorzitter geworden en dat ben ik nog. In mijn jonge jaren en nu.'

En je blijft er nog wel bij?

'Ik vind het nog steeds boeiend. En ik heb van begin af aan heel goed contact met de pater gehad. En we hebben hem uit zijn isolement kunnen halen. We hebben hem het gevoel kunnen geven dat er een hele grote groep achter hem stond, zodat hij daar steviger in zijn schoenen stond. Samenvattend. Het dorps huis met alle dingen d'r op en d'r aan. Dat hebben we trouwens, toen we er waren, in kunnen wijden. Dat was heel erg leuk. De waterzuivering. Want dat water uit de Oranjerivier is natuurlijk smerig, dus er moest apparatuur komen. Allemaal extra uitgaven. En daar hebben wij steeds voor gezorgd door hier acties te ondernemen.

Op een gegeven moment werd de school, waar de pater druk mee was, groter. Meer leerlingen. In feite is het een missieschool. Hij is van de kerk, maar de Afrikaanse overheid, die moet eigenlijk de gebouwen neerzetten. Die moet zorgen voor de salarissen van de onderwijzers. Dat is gewaarborgd. Alleen als je een nieuw lokaal wilt bouwen, dan is de praktijk dat het al vlot is als je het binnen vijf jaar hebt. En zeker in het begin waren dat geen lokalen van hoogstaande kwaliteit. Dus wat zijn we gaan doen? We hebben gewoon gezegd, waar we kunnen, gaan we actievoeren voor lokalen. Er zijn in de loop van de jaren heel veel lokalen bijgebouwd. We startten met twee daar en het zijn er op het moment 25! Je kan zien hoe de school gegroeid is, dat is gewoon geweldig!'

'Koshuis'

Hoe groot is de gemeenschap daar?

'Moeilijk te zeggen, je moet je voorstellen dat het een heel dunbevolkt gebied is. Waar die boerderijen liggen, daar zijn eigenlijk allemaal soort woonbuurtjes. De mensen, die daar werken, wonen eromheen. Het ligt verspreid. Het is een heel groot grondgebied. Dan heb je nog, hoe verder je richting Namibië gaat, hoe droger het allemaal wordt. En hoe dunner bevolkt. Af en toe is er een wel, waar mensen kunnen wonen. Voor de mensen die daar wonen heeft de pater uiteindelijk het "koshuis" op poten gezet. Daar kunnen de kinderen naar school gaan hebben ze doordeweeks een onderkomen. Ze gaan een keer in de maand een weekend naar huis. Het is een onderkomen om het onderwijs te kunnen volgen. Anders zouden die kinderen in de verlatenheid nooit onderwijs kunnen krijgen.'

En zie je nu, na zoveel jaren, dat als de kinderen volwassen zijn, dat ze terugkeren? Dat ze dan onderwijzer worden of op een andere manier meehelpen om de gemeenschap verder op te bouwen. Of verdwijnen ze naar de grote stad?

'Allebei, want het is wel een punt, die trek naar de grote stad, die is zo sterk. Dat is bij hun Kaapstad en dan praat je over 800 kilometer. Maar dat doen ze. Dichterbij ligt Uppington, zo'n 70 kilometer verwijderd. Daar is ook de luchthaven, waar je landt.

Van de andere kant zijn er ook altijd kinderen die weer terugkomen. Ik ben een aantal keren geweest, dus ik kijk nu onderhand over een paar generaties. Daar zie je het aan, als je ze weer tegenkomt. Sommigen

werken op school en gelukkig door de technische vooruitgang kan er aan weerszijden van de rivier tot op acht kilometer bevoeid worden. Dat was eerst maar één à anderhalve kilometer. Dat is een economisch voordeel. Er is meer werkgelegenheid. Je hebt bijvoorbeeld de oranjervierwijn. Er is een prachtige, mooie wijnfabriek gekomen. Dat hebben ze dus mee. En het feit dat ook gewoon, sinds de apartheid verdwenen is, de boycot weg is. Zuid-Afrikaanse wijn is nu een graag gezien product. Daar zit wel toekomst in. Maar dat neemt niet weg dat er nog een hele grote groep is die in de agrarische sector moet werken. Dat zijn de minst betaalde banen en dan zijn die gezinnen vaak ook nog met veel kinderen. Dat blijft moeilijk. Er is nog steeds een groot armoedeprobleem.

Nu met die corona ... Aids is heel erg geweest daar. Daar hebben ze mee te kampen gehad de afgelopen 25 jaar. Ik heb echt heel mooie mensen gezien, die voor hun 40e kapot waren door aids. Heel erg.'

'Daar stonden ze, met blote voetjes, en het was winter'

Uniek contact

Wat zou de belangrijkste reden zijn voor lezers van M&M, voor onze geloofsgemeenschappen, om Friersdale te ondersteunen?

'Dan kom ik toch terug op wat ik aan het begin zei, hoe ik daar ingekomen ben. Dat ik het een unieke mogelijkheid vind om vanuit de geloofsgemeenschap Eemnes, maar ook in het groot de Martha & Mariaparochie, direct contact te hebben met de geloofsgemeenschap van Friersdale. Je kan daar zo iemand opbellen en dan kijken en overleggen. Joh, wat is er aan de hand, kunnen we je ergens mee helpen?

Je ziet elkaars noden. Je leeft met elkaar mee als geloofsgemeenschap hier en daar. En er blijft niets aan de strijkstok hangen van het geld dat we voor een project overmaken.

Bovendien kunnen we makkelijker daarnaartoe gaan en meeleven! Als ik daar kom is het eerste wat ik doe een bijeenkomst in de kerk meemaken. Je moet je voorstellen dat het niet gaat zoals hier. Ik verlang daar wel naar. Waarom? Omdat de mensen, als ze binnenkomen al swingen en beginnen te zingen met z'n allen. En de kerk zit dan tjokvol. Dat is een beleving. Dat is een ervaring.'

Met hart en ziel

'Je bent gewoon met elkaar als je een viering doet. Je doet dat ook echt met elkaar. Lijfelijk en ook met je hart. Met hart en ziel, met alles. Zingend, dansend, bij mekaar zijn. Dat is geweldig. Ik kon door het werk van de pater, toen ik de eerste keer kwam, zomaar binnenkomen bij die mensen thuis. Ik kon zien hoe ze leefden. Wat hun problemen waren. Dat je dus als twee geloofsgemeenschappen bij elkaar komt. Daardoor zie je elkaars noden en van daaruit kun je wat voor elkaar betekenen.'

Duidelijke vooruitgang

En wat is nu het grootste succes van jullie?

'Ja, als ik daar loop, dan... Ik kan het op twee manieren zeggen. De laatste keer dat ik er was, was ik heel blij, heel gelukkig. Dat ik zoveel kinderen zag die plezier in het leven hebben. En dat die kinderen nu bijna allemaal schoenen aan hebben en redelijke kleren. De eerste keer toen ik kwam in 1977 liepen ze blootvoets. Dus er is een duidelijke vooruitgang. Daar moet je ook wel doorheen kijken. Zo ging ik met het hoofd van de school mee naar een gezin waar een probleem was. De kinderen kwamen niet meer op school. En de moeder was een heel leuk meisje toen ik daar de eerste keer was, maar nu een afgetobde vrouw. Ze ging meteen huilen, ze wist het allemaal niet meer. We gingen naar binnen. De kinderen waren weggekropen, helemaal verstopt. Uiteindelijk vond het hoofd van de school ze. Hij zegt: Waarom komen jullie niet naar school? Ja, we willen wel, maar we hebben geen schoenen. Dus er zijn er toch nog, die ze niet hebben. Ze hebben wel allemaal een schooluniform. Daar verbloem je de armoede mee. Sommige kinderen lopen eeuwig in dezelfde kleren. Dan zie je toch nog de ongelijkheid. Bij het gezin zonder schoenen was de vader verslaafd aan de alcohol, hij kon niet meer werken, tot verdriet van die vrouw. Dat is een groot probleem daar. Er zijn daar geen voorzieningen. Het schoolhoofd helpt dan, een totaal andere manier van met je vak bezig zijn.'

Je ziet dus in wat voor rijk land wij leven

'Absoluut. Ik zei toen ik de eerste keer daarvandaan kwam: Ik zal nooit meer mopperen over hoe ik leef hier in Nederland. En ik heb mijn hele leven nooit meegedaan aan een of andere staking voor hogere salarissen of wat dan ook. We hebben het hier zo goed en we zijn zo rijk. En ik heb dat gezien. En ik weet, dat dat er is.'

Kwetsbare pubers opvangen

'Maar even terug naar wat we gerealiseerd hebben. Die blijde kinderen en het andere is, dat ik die prachtige school zie. Van die twee lokalen naar 25 lokalen.

De derde keer dat ik er was, ben ik met het hoofd op pad geweest. Toen kwam ik bij gezinnen waarvan de jongens een jaar of 13, 14 waren. Die lagen voor pampus achter de hut op een oud matras. Die deden de hele dag niks meer. Het schoolhoofd gaf aan over een van de jongens: Twee jaar geleden zat hij nog bij mij en was hij een van mijn beste leerlingen. Hij is even naar het voortgezet onderwijs gegaan. Dat was in een stad verderop. Maar dat klikte niet, vreemde omgeving en alles. Het mislukte en hij ging naar huis en deed niets meer. Sinds die tijd ligt hij hier, tot verdriet van zijn moeder.

Toen zijn we in overleg met elkaar tot de conclusie gekomen dat de school moest uitbreiden, met behalve een basisschool ook een middelbare school

voor leerlingen tot 16 jaar. Dat is een vorm van onderwijs, die je kunt vergelijken met maximaal mavo in Nederland.

En nu kunnen ze dus die groep kwetsbare pubers opvangen. En dat hoort allemaal bij het mooie resultaat van die school.'

En als we kijken naar de toekomst. Hoe zie je die?

'Ik moet eerst nog even iets vertellen over hoe we werkten. Want we hebben op een gegeven moment met onze stichting besloten: we willen gewoon actief zijn in die gemeenschap. En daarvoor hebben we een aantal activiteiten opgezet, die jaarlijks terugkeren. Een daarvan is de 'polderloop' in april in Eemnes, opgezet samen met de KPJ, de Katholieke Plattelandsjongeren. Dat is een jongerengroep met katholieke wortels. Ik vertel dat dan ook aan de jongeren waarvoor we geld inzamelen. We zijn nu bezig met de aanleg van zonnepanelen om te gebruiken bij alle gebouwen, die we hebben. Naast al die schoollokalen is dat het "koshuis" natuurlijk, het dorps huis en huizen van mensen die er werken. Het leuke is dat je met jongeren aan de slag gaat om voor dat doel te werken. De polderloop is toch zo goed voor zo'n twee- à drieduizend euro. Met Koningsdag hebben we, al bijna veertig jaar, de activiteit olieballen bakken en die verkopen. Inmiddels zijn er twee kramen, die allerlei lekkere dingen verkopen. Ook weer goed voor zo'n 2000 euro.'

Friersdalezondag

En wat doe je in Friersdale voor 2000 euro?

'Daar krijg je heleboel ZAR (Zuid-Afrikaanse rand) voor. Die koers is tegenwoordig gunstig.

En dan hebben we de eerste zondag van oktober. Dat noemen we hier Friersdalezondag. Dan hebben we een viering in de kerk. En in die viering hebben we een thema rond Friersdale. Dat werken we uit met hulp en teksten vanuit Friersdale en vanuit betrokkenen in Nederland. Samen met het jongerenkoor, dat een aantal Afrikaanse liederen op zijn repertoire heeft staan en een plaatselijke jembégroep.

Allemaal samen maken we de viering. En de pater gaat voor.

We zetten een groot scherm neer en vertonen toepasselijke beelden uit Friersdale. Zo blijft de geloofsgemeenschap op de hoogte van de vorderingen van de projecten. Er zijn bijvoorbeeld bussen bijgekomen om kinderen naar school te vervoeren. Of die zonnepanelen. De hele kerk hangen we vol met grote foto's. Het is een viering waar altijd heel veel mensen komen. Goed gevuld en een goede collecte. Vorig jaar 3000 euro.'

Voor dit jaar is de vraag: wat kun je dan nog doen?

'Ja, dat wordt nog heel spannend. We hebben wel overleg gehad met de locatieraad. Friersdalezondag gaat in ieder geval door en wel op 4 oktober a.s. We denken eraan zoals het in Zuid-Afrika gaat in afgelegen gebieden. Toen de pater daar nog zelf was, gingen we altijd mee, waar hij ook ging. Op zondag deed hij de H. Mis, 's morgens in Friersdale en dan ging hij in

de middag de bushbush in met z'n jeep. Daar bezocht hij één of twee verlaten plekken. Hij ging buiten rond een tafel staan en dan tikten ze tegen een paal of zo en dan kwamen de mensen om te beginnen met de viering en gingen eromheen staan.

Als het nou eens begin oktober mooi weer is, de eerste zondag van oktober, en we kunnen buiten zitten, dan doen we net als in Afrika. Dan zetten we een grote tafel neer op de parkeerplaats. Want dan kunnen we meer mensen plaatsen.'

Diaconie

'De jongeren komen via onze Friersdale-acties in contact met diaconie. En daar willen ze bijvoorbeeld bij de Polderloop best iets voor doen of geven. Dat kost ze behoorlijk wat tijd en energie. Niet alleen de vergaderingen, maar ook wat ze organiseren.

Maar nu, we zitten nog erg te dubben. Wat als het slecht weer, wat moet je dan? Dan gaan we gewoon de kerk wel in. Wat we ook doen, uiteindelijk moet de locatieraad beslissen.

Om ook met de jeugd en de toekomst bezig te zijn hebben we als stichtingsbestuur onze werkgroep Friersdale. En we zijn ook een werkgroep binnen de diaconie in de kerk.

Maar we zijn stichting geworden, omdat de mensen die dan willen geven makkelijker aftrek van de belastingen kunnen krijgen. We hebben ook de ANBI-status.

We werken al jaren op dezelfde manier en het gaat goed zo, maar we willen ook in de toekomst mensen blijven bereiken. Daarom hebben we een paar jaar geleden een denktank opgericht, die ons als bestuur ondersteunt. Die is nu met een toekomstvisie gekomen en die gaan we in september bespreken met elkaar. In de denktank zitten ook twintigers, dus ook de jeugd is vertegenwoordigd. Dat is wel spannend.

Kijk, alles was heel centraal rond pater Van Wegen, want hij ging nog elk jaar naar Zuid-Afrika. Hij heeft die eerste contacten. Maar we zijn als bestuur nu zover gekomen dat bijna iedereen al een keer is geweest. Als je in het bestuur komt is het een soort voorwaarde dat je er minstens één keer naartoe gaat. Maar de pater is nog altijd nummer 1. Hij is wel 86, een man van de dag. Dus als hij wegvalt komt er een heel andere situatie. We kijken dus ook met de denktank; hoe stappen we erin, als de pater er niet meer is? Maar we hebben wel al een soort intentieverklaring onder elkaar uitgesproken, dat we ermee door willen gaan.'

Ja, het project is heel groot geworden.

'Ja, het project heeft heel veel mensen, die ermee leven, zowel hier als in Afrika. En dat is spannend, maar we willen die uitdaging wel aangaan. Je hebt nooit de garantie voor de toekomst. Het zal niet blijven zoals het nu is. Het is nu echt nog heel duidelijk. We zijn geënt op de geloofsgemeenschap hier, hoewel, ik moet eerlijk zeggen, iedereen in Eemnes, of hij nu katholiek is of niet, die kent het en die steunt het als hij kan. Maar ja, je ziet wel bij de jongeren dat er veel verandert, hoe ga je daar in de toekomst mee om. De binding met de katholieke kerk blijft.

Volgens mij moet die er blijven, maar hij kan ook op een andere manier. Je kunt ook meer aansluiten bij deze tijd om meer mensen erbij betrokken te krijgen.

Ja, dat is de toekomst. De toekomstvisie gaan we bespreken. Daar wordt aan gewerkt. En dat vind ik zelf ook wel leuk. Je merkt wel dat de jongere bestuursleden heel duidelijk, net als in het begin het jongerenkoor, zich afvragen wat gebeurt er eigenlijk met het geld in Friersdale. We krijgen in de loop van de tijd heel duidelijk steeds verantwoording terug.

Maar nu bijvoorbeeld met die zonnepanelen ging iemand die in de business zit, advies geven. Men had contact met elkaar en hield elkaar op de hoogte. Eerst had ik zoiets van doe maar, maar op een gegeven moment gingen ze in Afrika andere dingen doen dan dat hij had geadviseerd. Dat had ook te maken met het feit dat de technische mogelijkheden daar anders zijn. Toen dacht ik, dat wordt ook een uitdaging voor de toekomst.

Want de mens van nu, die wil bij wijze van spreken er zo naartoe vliegen om te adviseren het geld goed te gebruiken. Door bijvoorbeeld geen Chinese rotzooi te kopen, die na zoveel jaar alweer naar de Filistijnen is. Het is een vorm van betrokkenheid natuurlijk. Je wilt het beste. Maar je moet uitkijken dat je je niet te veel met hun zaken gaat bemoeien. Anders ga je bevoogdend worden zoals vroeger in het koloniale tijdperk. Dus dat is ook een beetje een uitdaging voor mij als voorzitter, om dat goed te begeleiden.'

Interview: Wilma Lansdorp